

FLUKONAZOL İÇEREN İLAÇLAR

İLACIN ADI	FARMASÖTİK ŞEKLİ	FİRMA	MİKTARI	FİYATI	TARİHİ
TRİFLUCAN	7 KAP.	57	100 MG	225000	15/02/91
TRİFLUCAN	50 CC ENF	57	2MG/ML	44500	15/02/91
TRİFLUCAN	70 CC ŞURUP	57	1MG/ML	97000	14/12/90
FLUCAN	3 KAP	57	50MG	39250	14/12/90

ANTİPARAZİTER İLAÇLAR

ANTİMALARYALLER

Plasmodium vivax, *P. ovale* ve *P. malariae*'nin neden olduğu sıtma nöbetleri genellikle tehlikeli değildir ve bu parazitler örneğin klorokin'e karşı duyarlıdırlar. Buna mukabil *Plasmodium falciparum*'un neden olduğu nöbetler öldürücü olabilirler ve bu Plasmodium'un suşları bir çok antimalaryal ilaca dayanıklıdır. Bu nedenle rezistan suşlar üzerindeki çalışmalar daha çok önem kazanmıştır. Bu kitapta ise sıtmanın önlenmesi ve tedavisi için kullanılacak ilaçlar sadece ana hatlarıyla ele alınacaktır.

Koruyucu olarak :

Kişisel korunma yolları, anofeller'in etkisinden uzak kalma gibi önlemler özellikle çocuklar için çok önemli tedbirlerdir.

Klorokin, *Plasmodium vivax*, *P. ovale* ve *P. malariae*'ye karşı etkili bir ilaçtır. Bu ilaç *P. falciparum*'a karşı, ancak direnç olmadığı bilinen ülkelerde kullanılabilir. İlacın kullanma dozu haftada 300 mg'dır. Bu miktar birkaç defada alınabileceği gibi bir defada da alınabilir. Çocuk dozu haftada kg başına 10 mg'dır. Endemik bölgeden ayrıldıktan sonra da, en az bir ay daha tedaviye devam edilmelidir. *Klorokin*'e direnç gösteren organizmaların bulunduğu bilinen bölgelerde ise, proguanil gibi bir başka antimalaryal ilacın da kullanılması gerekir.

Antimalaryal dozda *klorokin*'in ender de olsa bazı istenmeyen etkileri bulunmaktadır: Mide, barsak şikayetleri, kaşıntı, baş ağrısı, bulanık görme gibi.

Klorokin, lupus erythematosus ve bazı enflamatuar hastalıkların tedavisinde de kullanılır.

Proguanil, sıtma profilaksisinde, sadece *klorokin*'in tamamlayıcısı olarak kullanılır. Erişkinler için doz 200 mg/gün'dür. Bir ay devam edilir. Endemik bölgeden ayrıldıktan sonra da bir ay devam edilir. Bu dozda istenmeyen etkilere rastlanmaz. Çocuk dozu, 1 yayına kadar günde 25 mg; 1-4 yaş grubu için 50 mg; 5-8 yaş grubu için 75 mg; 9-12 yaş

grubu için ise 100 mg'dır. Güneydoğu Asya ve Afrika'nın çeşitli bölgelerinde proguanil'e direnç gösteren organizmaların var olduğu gözlenmiştir.

Pirimetamin, direnç gösteren organizmaların çokluğu nedeniyle, profilakside, tek başına, artık kullanılmıyor. Malarya riskinin yüksek olduğu ve Plasmodium falciparum'un, klorokin'e olduğu kadar, proguanil'e de dirençli bulunduğu bölgelerde uzun süre kalacak kişilere, dapson ve sülfadoksin ile birlikte haftada 25 mg dozda verilir. Plasmodium vivax'ın önemli rol oynadığı bölgelerde, tedavi haftanın bir başka gününde 300 mg klorokin alınarak tamamlanır. Haftada 25 mg lık dozun tek başına kullanılmasıyla, pirimetamin hiç bir istenmeyen etki göstermez. Yüksek dozda verildiğinde makrositer anemi yapar. Pirimetamin ve dapson karışımı derinin pullanmasıyla sonuçlanan dermatitlere neden olabilir. Nadi-ren agranülositoz da gözlenmiştir. Pirimetamin'in teratojen ve abortif etkisi olduğundan hamilelekte kullanılmamalıdır.

Kinin sülfat ve meflokin gibi antimalariyaller de bazan profilaktik olarak tavsiye edilirler.

Tedavi :

Klorokin, sıtma nöbetlerinin tedavisinde, tek başına klorokin, enfeksiyona neden olan organizmaların, bu ilaca hassas olduğunun tesbiti halinde kullanılır.

Daha önce hastalığa yakalanmamış ve bağışıklığı olmayan bir yetişkin için uygulanacak doz şöyledir: ilk seferde 600 mg, altı saat sonra 300 mg, müteakip iki gün 300 mg ve daha sonraki günlerde de günde 100 mg. Klorokin'in eliminasyonu yavaştır, öyle ki, ilk gün dışında belirli zamanlarda alınması pek önemli değildir. Malaryaya daha önce yakalanmış ve bağışıklık kazanmış kişiler için, 600 mg lık bir dozaj yeterlidir. Klorokin'e dirençli enfeksiyon vak'aları entavenöz yolla kinin veya meflokin verilmek suretiyle tedavi edilir. Bağışıklığı olmayan hastalar için risk yüksek olduğundan, tedavi hastanelerde gerçekleştirilmelidir.

Klorokin besinlerle etkileşir: Besinler oral klorokin'in biyoyararlılığını arttırmazlar. Klorokin'in yemeklerle beraber alınması tavsiye edilir. Bulantı ve kusma yemekle beraber alındığında daha azalır.

Klorokin, kaolen, magnezyum trisilikat ile etkileşir: Kaolen ve magnezyum trisilikat klorokin'in biyoyararlılığını azaltır. Birlikte alınmaları tavsiye edilmez.

Pirimetamin ve sulfadoksin kombine preparatlar, bir defada 3 komprime olmak üzere, bazan küratif amaçla tavsiye edilir. Ancak ciddi allerjik reaksiyonları gözardı edilmemelidir.

Toksoplazmoz tedavisinde de, hamilelik durumu dışında pirimetamin, bir sülfamit ile kombine olarak kullanılabilir.

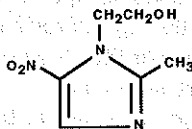
Primakin, *P. vivax* ve *P. malariae*'nin primer ve söğöç doku şekillerini, *P. falcaiparum*'un primer doku şeklini ve olgun gametositlerini yok ederler. Primakin fosfat *P. vivax* eritrositik şekilleri üzerine az da olsa etkilidir. Bu grupta ilaçlar arasında en az toksik olanıdır.

Türkiye'de antimalaryal olarak klorokin ve primakin kullanılmaktadır. Bu etken maddeleri taşıyan müstahzarlar Sağlık Bakanlığı Sıtma Savaş Daire Başkanlığı'ndan halka ücretsiz olarak dağıtılır.

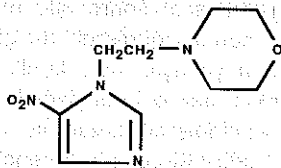
ANTİPROTOZOAL İLAÇLAR

Metronidazol, nimorazol ve tinidazol, özellikle *Trichomonas vaginalis*, *Entamoeba histolytica* ve *Giardia intestinalis* (Lambia) e karşı kullanılan imidazol türevleridir. Metronidazol ve tinidazol aynı şekilde, anaerobik bölgelerde yaşayan mikroorganizmalar üzerinde de bakterisit bir etkiye sahiptirler. Vajinitli kadının eşinin de aynı şekilde tedavisi gerekir.

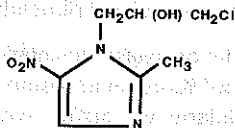
İmidazol türevlerin, mide bulantısı, baş ağrısı ve baş dönmesi gibi istenmeyen etkileri, yüksek dozda kullanıldığı zaman görülür. Uzun süren tedavilerden sonra bazı periferik nöropati durumları da gözlenmiştir. Alkol alanlarda "disulfiram etki" yaparlar teratojen ve mutajen olabilirler. Bunun için hamile kadınlarda tedavi ilk trimestrin sonuna tehir edilmiştir.

Metronidazole

Nimorazole

Ornidazole

Pozoloji (Per os) :

- trichomonase : Günde 3 defa 750 mg veya 1 defada 2 g.
- giardiase : Günde 3 defa 750 mg (10 gün)
- hassas anaerob suşlar: Günde 3 defa 1500 mg (7 gün)
- amibiase : Günde 3-4 defa 500 mg (5-10) gün
- gardnerella'lı vajinit : Günde 1 g (7 gün)
- parenteral : Hekimin tavsiyesine göre

METRONİDAZOL İÇEREN İLAÇLAR

İLACIN ADI	FARMASÖTİK ŞEKLİ	FİRMA	MİKTARI	FIATI	TARİHİ
METRAJİL	20 TAB.	48	250 MG	3850	17/12/90
ANAEROBOX	1 FLK 100 CC	46	5MG/ML	24100	18/01/91
FLAGYL	20 TAB	28	500MG	7800	01/12/90
NİDAZOL	20 TAB	41	500MG	7650	12/03/91

NİMORAZOL İÇEREN İLAÇLAR

İLACIN ADI	FARMASÖTİK ŞEKLİ	FİRMA	MİKTARI	FIATI	TARİHİ
NAKSOJİN	12 TAB.	83	250 MG	7000	17/12/90

Pozoloji :

— trichomonase: 3 g (12 saat ara ile 3 defada)

ORNİDAZOL İÇEREN İLAÇLAR

İLACIN ADI	FARMASÖTİK ŞEKLİ	FİRMA	MİKTARI	FIATI	TARİHİ
BİTERAL	3 VAG TAB	60	500 MG	15800	22/02/91
BİTERAL	20 TAB.	60	250 MG	61000	22/02/91
BİTERAL	1 AMP.	60	500 MG	14700	01/03/91

Pozoloji :

— trichomonase ve giardiase: 2 g (1 defada)

— amibiase: 2 g/gün (2-3 günde 1 defada)

ANTİVİRAL İLAÇLAR

Asiklovir

Asiklovir, *Herpes simplex*, tip I ve tip II ile Varicella-Zoster'e karşı çok etkili antiviral bir ilaçtır. Epstein-Barr virüsüne karşı pek fazla etkili değildir. *Cytomegalovirus* buna çoğu zaman direnç gösterir.

Asiklovir, immün yetmezliği olan hastalarda (transplantasyondan sonra veya sitostatiklerle tedaviden sonra) meydana gelen mükokütanöz Herpes simplex tip I ve II veya varicella-zoster enfeksiyonlarının yayılmasını önlemek için ve mortalitesi yüksek yayılmış enfeksiyonların tedavisi için yaşamsal bir öneme ve yarara sahiptir. Immün sistemi normal kişilerdeki benzer enfeksiyonlarda ise yararı kısıtlıdır.

Enfeksiyonun yerine göre lokal veya sistemik olarak kullanılır. İntravenöz yolla tedavi tıp merkezlerinde yapılmalıdır.